

نام و نام خانوادگی:		بسمه تعالی	
رشته: علوم انسانی		اداره کل آموزش و پرورش استان	
پایه: دهم		اداره آموزش و پرورش شهرستان	
دبیر:		آزمون نوبت دوم درس: منطق	
		تاریخ امتحان: ۰۷ / ۰۳ / ۴۰۶	
		ساعت آزمون:	
		مدت امتحان: ۷۰ دقیقه	
ردیف	شرح سوالات	بارم	
۱	درستی یا نادرستی عبارات های زیر را با (ص / غ) مشخص کنید. الف) تناقض سالبه جزئیته، موجب کلبه می شود. ب) قیاسی معتبر است که هر دو مقدمه سالبه نباشد. پ) مبنای استقراء بر اساس تخمین بنا شده است و می توان از آن به یقین رسید. ت) به بخش شرط قضیه «مقدم» و به بخش جواب شرط قضیه «تالی» می گویند. ج) در قیاس استثنائی مقدمه اول همواره نقیض نتیجه است. د) به مغالطه تله گذاری در اصطلاح عامیانه «هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن» می گویند.	۱/۵	
۲	جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید: الف) قیاس استثنائی قیاسی است که عین نتیجه یا نتیجه در یکی از دو مقدمه ذکر شده باشد. ب) داستان معروف لباس پادشاه نمونه ای از مغالطه می باشد. پ) اگر یکی از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه خواهد بود. ت) اشتباه در کتابت و نگارش کلمات می تواند منجر به مغالطه شود. ج) به قضایائی که در آن به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم شده باشد، قضیه می گویند. د) در مسائل علمی جهت بررسی فرضیه های علمی از استدلال استفاده می شود.	۳	
۳	گزینه های مناسب را به هم وصل کنید. (در ستون سمت چپ یک مورد اضافی است). الف) تضاد سالبه کلبه ب) دو دایره متخارج پ) شایع ترین خطای ذهن ت) اصرار ورزیدن به حکم کلبی ج) پرسیدن سوالات درست د) جزء مشترک بین دو قضیه ۱) استثنای قابل چشم پوشی ۲) عموم و خصوص من وجه ۳) تفکر سنجش گرانه ۴) حد وسط ۵) تباین ۶) موجب کلبه ۷) اشتراک لفظ	۱/۵	
۴	در میان موارد زیر «تصور» و «تصدیق» را مشخص کنید. الف) فردوسی شاعر است ب) مسلمانان صدر اسلام	۰/۵	
۵	تعیین کنید هر یک از موارد زیر کدام یک از انواع دلالت لفظ بر معنی است. (مطابقه، تضمن، التزام) الف) ماشینم خراب شد. ب) او حاتم بخشی می کند.	۰/۵	
۶	اشکال استدلال های زیر را بنویسید. الف) «در باز است. باز پرنده است. پس در پرنده است.» ب) «انسان از خاک است. خاک از جمادات است. پس انسان از جمادات است.»	۰/۵	

۴	هریک از قضایای زیر از اقسام کدام یک از قضایای شرطی منفصل هستند؟ الف) تصوّر یا جزئی است یا کلی ب) شکل یا دایره است یا مربع	.۵								
۸	تعریف تحلیلی به چند روش انجام می شود؟ نام ببرید.	۱								
۹	از قیاس استثنائی در چه حالت هایی می توان نتیجه صحیحی به دست آورد؟	.۵								
۱۰	نوع جملات داده شده را مشخص کنید. (انشایی - خبری) الف) امروز بعد از ظهر به من زنگ بزن. ب) پایتخت ایران تهران است.	.۵								
۱۱	نوع استدلال زیر را مشخص کنید. (تمثیل، استقراء، قیاس) «آمارها نشان می دهد که اکثر تصادفات جاده ای ناشی از سرعت غیر مجاز است.»	.۵								
۱۲	نوع قضایای حملی زیر را مشخص کنید. الف) استدلال فعالیت طبیعی ذهن است. ب) این بیمار، خوب غذا نمی خورد.	.۵								
۱۳	نوع قضایای محصوره را با توجه به نسبت قضیه مشخص کنید. الف) هیچ ظلمی خوشایند نیست. ب) بعضی انسان ها فداکار هستند.	.۵								
۱۴	جدول زیر را کامل کنید.	.۷۵								
<table border="1"> <thead> <tr> <th>عکس مستوی</th> <th>تناقض</th> <th>تضاد</th> <th>اصل</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>هر ایرانی وطن دوست است.</td> </tr> </tbody> </table>			عکس مستوی	تناقض	تضاد	اصل				هر ایرانی وطن دوست است.
عکس مستوی	تناقض	تضاد	اصل							
			هر ایرانی وطن دوست است.							
۱۵	نوع مغالطه های زیر را مشخص کنید. الف) اگر برادر من با همسایه دعوا کرده است، حتماً حق با برادر من است. ب) با توجه به ذوق هنری شما، حتماً از این تابلوی نقاشی خوشتان می آید. ج) تصادف در جاده شهر شیراز صدها کشته و زخمی به جای گذاشت.	.۷۵								
۱۶	هر یک از اصطلاحات زیر را تعریف کنید. الف) قضیه حملی: ب) قیاس اقترانی: ج) مفهوم جزئی: د) شرطی منفصل:	۲								

۱	چگونه می توان از مغالطه هایی که اثر روانی بر فرد دارند دوری کرد؟	۱۷
۱	توضیح دهید منظور از «جامع بودن تعریف» چیست؟	۱۸
۱	مغالطه «ایهام انعکاس» را با ذکر مثالی توضیح دهید.	۱۹
۱	برای داشتن استنتاج استقرائی قوی رعایت کردن چه نکاتی لازم است؟	۲۰
۱	اگر هدف از استدلال غلبه بر دیگران باشد، از چه فنی در استدلال استفاده می شود؟ آن را توضیح دهید.	۲۱
۲۰	موفق باشید.	۲۱

ردیف	راهنمای تصحیح منطق دهم خرداد ۴۰۱	بارم
۱	عبارت های صحیح و غلط: (هر مورد ۲۵/). الف) ص (ب) غ (پ) غ (ت) ص (ج) غ (د) ص	۱/۵
۲	تکمیل کنید: (هر مورد ۵/). الف) نقیض (تناقض) (ب) مسموم کردن چاه (پ) سالبه ت) نگارشی کلمات (ج) شرطی (د) استنتاج بهترین تبیین	۳
۳	وصل کردن گزینه ها به هم: (هر مورد ۲۵/). الف) ۶ (ب) ۵ (پ) ۷ (ت) ۱ (ج) ۳ (د) ۴	۱/۵
۴	الف) تصدیق (۲۵/). (ب) تصوّر (۲۵/).	۰/۵
۵	الف) دلالت ضمنی (۲۵/). (ب) دلالت التزامی (۲۵/).	۰/۵
۶	الف) اشتراک در لفظ «باز» باعث تکرار شدن حد وسط شده است. حد وسط باید لفظ و معنا یکی باشد. (۲۵/). ب) حد وسط به طور یکسان تکرار نشده است. (۲۵/).	۰/۵
۷	الف) منفصل حقیقی (ب) منفصل غیر قابل جمع در صدق	۰/۵
۸	به دو روش: ۱- تعریف به مفاهیم عام و خاص (۵/). ۲- تعریف به سلسله اوصاف و ویژگی ها (۵/).	۱
۹	نفی مقدم (۲۵/). وضع تالی (۲۵/).	۰/۵
۱۰	الف) انشائی (۵/). (ب) خبری صادق (۲۵/).	۰/۵
۱۱	استقراء (۵/).	۰/۵
۱۲	الف) محصوره (۲۵/). (ب) شخصیه (۲۵/).	۰/۵
۱۳	الف) سالبه کلیه (۲۵/). (ب) موجب جزئیّه (۲۵/).	۰/۵
۱۴	تضاد: هیچ ایرانی وطن دوست نیست. (۲۵/). تناقض: بعضی ایرانی ها وطن دوست نیستند. (۲۵/). عکس مستوی: بعضی وطن دوست ها ایرانی هستند. (۲۵/).	۰/۷۵
۱۵	الف) مغالطه توسّل به احساسات (۲۵/). (ب) مغالطه تله گذاری (۲۵/). (ج) مغالطه بزرگ نمایی (۲۵/).	۰/۷۵
۱۶	تعریف اصطلاحات: (هر مورد ۵/). قضیه حملی: قضیه ای که در آن به ثبوت یا نفی چیزی برای چیزی حکم می شود. قیاس اقترانی: قیاسی که اجزای نتیجه در میان مقدمات پخش شده اند. مفهوم جزئی: مفهومی که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد. شرطی منفصل: قضیه ای که در آن به گسستگی، انفصال و عناد دو یا چند نسبت حکم شده است.	۲

۱	از آنجایی که در طول زندگی جملات مختلف در زرق و برق های احساسی و روانی پیچیده و سپس به ما عرضه می شود، انسان اندیشمند باید بتواند مطلب اصلی را از لابه لای این امور فرعی بیرون بکشد و به دور از احساسات، درباره آنها قضاوت کند.	۱۷
۱	تعریف باید تمامی مصادیق مفهوم موردنظر را در برگیرد و به اصطلاح «جامع تمام افراد» باشد؛ مانند تعریف مثلث به شکلی که دارای سه ضلع است.	۱۸
۱	در صورتی که در جابه جا کردن اجزای قضیه، قاعده عکس مستوی را به درستی رعایت نکنیم، دچار مغالطه ایهام انعکاس می شویم؛ به عنوان مثال اگر موجه کلی را به موجه کلی عکس کنیم یا برای سالبه جزئی عکس لازم الصدق درنظر بگیریم دچار مغالطه ایهام انعکاس شده ایم.	۱۹
۱	۱- نمونه ها باید متفاوت و تصادفی باشند. (۵/۲) - تعداد نمونه ها نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند. (۵/۱)	۲۰
۱	باید استدلال به گونه ای باشد که طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و مجبور به پذیرش نتایج به دست آمده یا معترف به شکست خود باشد. مقدمات در «جدل» باید غافلگیر کننده باشد و طرف مقابل نتواند حدس بزند و باید مرحله به مرحله از طرف مقابل نسبت به پذیرش سخنان خود، اعتراف گرفت تا نتواند آنها را تغییر دهد.	۲۱
۲۰		۲۱